

การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*

An Evaluation of the Bachelor of Education Program (5 years)
in Thai Language Teaching (Revised A.D.2011), Faculty of
Education, Burapha University

ดร. พรรณทิพา พรหมรักษ์
ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์
พชรมณท์ หิงกานนท์
สุภัคมณฑาน์ ชุมทรัพย์ดี
จิรสุดา เปลี่ยนสมัย
พิมสุพร สุนทรินทร์
สุรตา หวานสนิท

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ตามรูปแบบซิปป์ (CIPP model) ในด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน 2) อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน 3) อาจารย์ผู้สอน จำนวน 67 คน 4) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คนและครูพี่เลี้ยง จำนวน 38 คน 5) นิสิตจำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทย การประเมินในทุกด้านมีผลประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1) ผลการประเมินด้านบริบท ในภาพรวมของวัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหารายวิชา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.73$) โดยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรในทุกหมวดวิชามีความเหมาะสม เนื้อหารายวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของสังคม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพ

2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.89, \sigma = 0.76$) การกำหนดคุณสมบัติของนิสิตกระบวนการคัดเลือกนิสิตมีความเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติ มีความรู้ และ ประสบการณ์ในการสอนอย่างเหมาะสมในระดับมาก

*งานวิจัยนี้ได้รับทุนในการทำวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ 2558

3) ผลการประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29, \sigma = 0.61$) การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

4) ผลการประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28, \sigma = 0.59$) นิสิตมีผลการเรียนรู้ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับมาก ผู้ใช้นิสิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของ นิสิตในระดับมาก

คำสำคัญ: หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทย/ การประเมินหลักสูตร

Abstract

The purpose of this research was to study the curriculum evaluation of the Bachelor of Education Program (5 years) in Thai Language Teaching (Revised A.D.2011) by using CIPP model in context, input, process, and product. The populations of the study were categorized into 5 groups 1) 3 experts 2) 5 curriculum-board members 3) 67 instructors 4) 20 school directors and 38 teachers 5) 38 students. The instruments used in this study were questionnaires and interview form. The collect data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and content analysis. The findings of this study were as follows:

The result of the curriculum evaluation on the Bachelor of Education Program in Thai Language Teaching indicated that the participant evaluated all components at the high level.

1) The evaluation of the context in curriculum objectives, curriculum structure and contents were at high level. ($\mu = 4.31, \sigma = 0.73$) The results found that the curriculum objectives and curriculum structure were appropriated in all areas. Subject contents appropriated to curriculum objectives and social needs and teaching career in application

2) The evaluation of the input was at high level. ($\mu = 3.89, \sigma = 0.76$) Instructor's qualification, knowledge, and experience of teaching were appropriate at high level

3) The evaluation of the process was at high level. ($\mu = 4.29, \sigma = 0.61$) Learning instruction and assessments were appropriate at high level

4) The evaluation of the product was at high level. ($\mu = 4.28, \sigma = 0.59$) Student had learning outcomes and desired characteristics at high level. School directors and teachers were highly appropriate on student's work.

Keywords: Bachelor of Education Program in Thai Language Teaching/ curriculum evaluation

บทนำ

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรมีกระบวนการที่หลากหลายตามแนวคิดของนักการศึกษาหรือนักพัฒนาหลักสูตร โดยสรุปมีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ระบบการวางแผนหลักสูตรหรือออกแบบหลักสูตรหรือร่างหลักสูตร ตามองค์ประกอบของหลักสูตร และมีการตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับปรุงร่างหลักสูตรนั้นจากนั้นเป็นระบบการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ มีการวางแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน และวัดผลประเมินการเรียนการสอน เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนและนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป และระบบสุดท้ายเป็นระบบประเมินหลักสูตร ซึ่งมีรูปแบบในการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรหลายท่านซึ่งการประเมินหลักสูตรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจว่าหลักสูตรนั้น ๆ จะยังคงใช้ต่อไป หรือจะต้องปรับปรุง หรือยุติการใช้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบชิปป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เป็นการประเมินด้านบริบท (context) เป็นการประเมินที่เกี่ยวกับสถานะแวดล้อมของหลักสูตร เพื่อความสมเหตุสมผลของภูมิหลังที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร เช่น ปรัชญา สภาพและความต้องการของสังคม นโยบาย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) การประเมินด้านบริบท (Context) ได้แก่ ปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและรายวิชา การประเมินด้านปัจจัยหรือตัวป้อน (Input) เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คุณวุฒิและผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร

และอาจารย์ผู้สอน พื้นฐานของผู้เรียน/เงื่อนไขการรับ นิสิต อาการเรียน/ห้องเรียน/สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอน และงบประมาณ การประเมินด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการประเมินด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้สำคัญตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้บริหาร และครูพี่เลี้ยงต่อนิสิต

หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ซึ่งเป็นหลักสูตรหนึ่งในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ดำเนินการจัดให้มีการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลา 5 ปี ซึ่งจะครบวงรอบการใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2558 และจะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ข้อ 8 ที่กล่าวว่า ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และกรอบมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา 11 มาตรฐาน นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (IQA) และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ตามประเด็นการประเมินของ

รูปแบบซิปป์ (CIPP model) 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยงของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะเกิดผลประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป

สอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. ได้ข้อมูลสำหรับการประเมินตามตัวบ่งชี้ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรและตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

3. เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรที่ใช้รูปแบบซิปป์ในการประเมิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ตามรูปแบบซิปป์ (CIPP model) ได้แก่ ด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

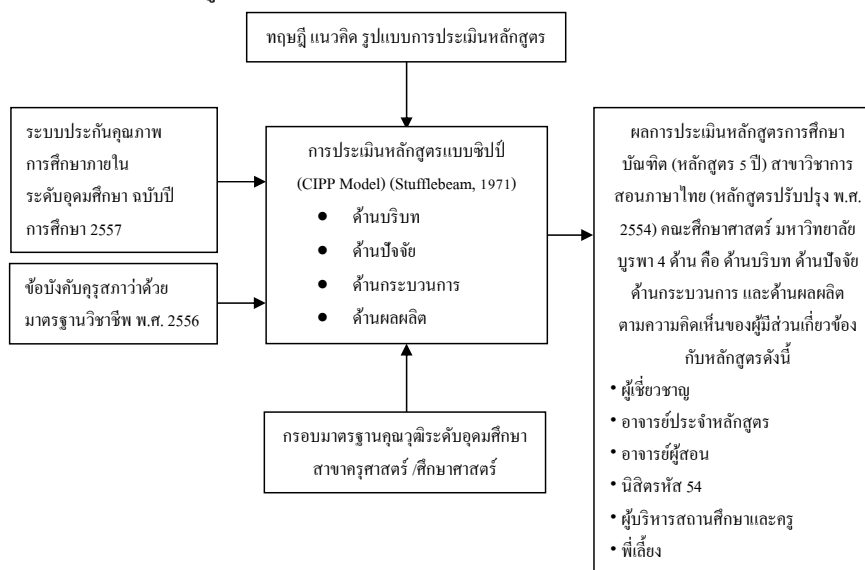
ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลการประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากทฤษฎี แนวคิด ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) โดยใช้รูปแบบซิปป์ (CIPP model) ในการประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำผลประเมินที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยมีรายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี (CIPP Model) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย ปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลยุทธ์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย พื้นฐานของผู้เรียน/เจือใจในการรับนิสิตที่เข้าศึกษา อาคารเรียน/ห้องเรียน/สื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อม

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้สำคัญตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาการศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงต่อนิสิต

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน
2. อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) จำนวน 5 คน
3. อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) จำนวน 67 คน
4. ครูพี่เลี้ยงของนิสิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทย รหัส 54 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 38 คน

5. ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่นิติตสาขาวิชาการสอนภาษาไทย รหัส 54 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 20 คน

6. นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 ที่กำลังฝึกปฏิบัติการสอน ณ สถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 17 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาหลักสูตร โดยใช้ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ และนำผลการสรุปมาใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกในการปรับปรุงหลักสูตร ในองค์ประกอบของหลักสูตรและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร

2. การประเมินแบบซิปปี หมายถึง การประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การประเมินบริบทของหลักสูตร การประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ดังนี้

2.1 การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร หมายถึง การประเมินสภาพปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและรายวิชา

2.2 การประเมินด้านปัจจัย หมายถึง การประเมิน คุณวุฒิและผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน พื้นฐานของผู้เรียน/เจือใจ การรับนิสิต อาคารเรียน/ห้องเรียน/สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน และงบประมาณ

2.3 การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 การประเมินด้านผลผลิต หมายถึง เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้สำคัญตาม

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงต่อนิสิต

3. หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) หมายถึง หลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นหลักสูตร 5 ปี สาขาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่เรียนในรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร 4 ปี และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ปี ที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ในสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

5. อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนด มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การทวนสอบ การปรับปรุงหลักสูตร

6. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาชีพครู และวิชาเอก)

7. นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 หมายถึง นิสิตที่เรียนในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่เริ่มเรียนชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2554 และกำลังเรียนในชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558 และฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

8. ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทหน้าที่ในการเป็นครูของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 ที่ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานั้น

9. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรทางวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดในการประเมินหลักสูตร
2. การกำหนดแนวคิดในการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบฉบับปี
3. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามตามระบบการประเมินแบบฉบับปี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรรูปแบบการประเมินหลักสูตร ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

3.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับอาจารย์
ประจำหลักสูตร3.3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน มี
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ
ลิเคิร์ต (Likert)3.4 แบบสอบถามสำหรับนิสิตรหัส 54 มี
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ
ลิเคิร์ต (Likert)3.5 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)4. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
ความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา แล้วนำ
ข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข5. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
ฉบับจริงที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ

1. นัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

2. ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลง

ในแบบสัมภาษณ์

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดย
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

1. นัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

2. ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลง

ในแบบสัมภาษณ์

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดย
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 อาจารย์ผู้สอน

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และ
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดย
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 4 นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถาม2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดย
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยง

1. สำรองสถานศึกษาที่นิสิตรุ่น ปีการศึกษา
2554 ปฏิบัติการสอน2. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความ
ร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดย
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง**การวิเคราะห์ข้อมูล**

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ ใช้การ
วิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับจากนั้นนำ
แบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย
ร้อยละ และการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความ
คิดเห็นในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความ
คิดเห็นในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความ
คิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความ
คิดเห็นในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความ
คิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่เป็น
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจะทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาตามรูปแบบซิปปี (CIPP model) ได้แก่ ด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปี 5 จำนวน 38 คน เป็นเพศชาย 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.16 และ

เพศหญิง 33 คน คิดเป็นร้อยละ 86.84 ช่วงอายุ 20-22 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 63.16 และ ช่วงอายุ 23-25 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 2) อาจารย์ผู้สอนจำนวน 67 คน 3) อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน 4) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน 5) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครูพี่เลี้ยงจำนวน 38 คน จากสถานศึกษา 20 โรงเรียน โดยมีรายละเอียดของผลการประเมินในแต่ละด้านดังนี้

1. การประเมินหลักสูตรด้านบริบท

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มประชากรด้านบริบท แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทของกลุ่มประชากร

ผู้ประเมิน	μ	σ	แปลผล
อาจารย์ประจำหลักสูตร	4.31	0.49	มาก
อาจารย์ผู้สอน	4.24	0.73	มาก
นิสิตรหัส 54	4.38	0.75	มาก
โดยภาพรวม	4.31	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.73$) โดยนิสิตรหัส 54 มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อด้านบริบทสูงสุด ($\mu = 4.38, \sigma = 0.75$) รองลงมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ($\mu = 4.31, \sigma = 0.49$) และอาจารย์ผู้สอน ($\mu = 4.24, \sigma = 0.73$)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ประจำหลักสูตร ว่าปรัชญาของหลักสูตรมีความเหมาะสม แต่ยังไม่สะท้อนถึงผลลัพธ์ ควรเพิ่มแนวคิดปรัชญาด้านการปฏิบัติในสถานศึกษาให้มากขึ้น ในส่วนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมีการปรับปรุง

เนื่องจากไม่ครอบคลุมสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ไม่ครอบคลุมตามพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ส่วนโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชานั้นก็เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5ปี) และแนะนำให้สร้างทีมคณาจารย์ในการสอนแบบบูรณาการ

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มประชากรด้านปัจจัยนำเข้า แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้าของกลุ่มประชากร

ผู้ประเมิน	μ	σ	แปลผล
อาจารย์ประจำหลักสูตร	3.80	0.62	มาก
อาจารย์ผู้สอน	3.82	0.72	มาก
นิสิตรหัส 54	4.05	0.23	มาก
โดยภาพรวม	3.89	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.76$) โดยนิสิตรหัส 54 มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้าสูงสุด ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.23$) รองลงมาเป็นอาจารย์ผู้สอน ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.72$) และอาจารย์ประจำหลักสูตร ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.62$)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ประจำหลักสูตร ว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติ มีความรู้ และความเชี่ยวชาญอย่างเหมาะสม การวัดและประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เกณฑ์คัดเลือกนิสิต ควรเพิ่มด้านบุคลิกภาพ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่เหมาะสมกับการเป็นครู และควรมีการสร้างระบบและกลไกในการพิจารณาและคัดเลือกผู้สอนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรสร้างแบบสำรวจรายการคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน งานวิจัย และความเชี่ยวชาญในการสอนวิชานั้น ๆ

3. การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มประชากรด้านกระบวนการ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการของกลุ่มประชากร

ผู้ประเมิน	μ	σ	แปลผล
อาจารย์ประจำหลักสูตร	4.28	0.50	มาก
อาจารย์ผู้สอน	4.24	0.50	มาก
นิสิตรหัส 54	4.32	0.69	มาก
โดยภาพรวม	4.29	0.61	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.61$) โดยนิสิตรหัส 54 มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการสูงสุด ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.69$) รองลงมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.50$) และอาจารย์ผู้สอน ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.50$)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ประจำหลักสูตรว่าการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตามผู้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าคณะกรรมการประจำหลักสูตร ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผน ควบคุมและประเมินหลักสูตร ควรมีการประสานกับคณะร่วมผลิตให้มากขึ้น ควรมีการประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร จะทำให้หลักสูตรมีคุณภาพมากขึ้น

4. การประเมินด้านผลผลิต

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มประชากรด้านผลผลิต แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตของกลุ่มประชากร

ผู้ประเมิน	μ	σ	แปลผล
อาจารย์ประจำหลักสูตร	4.13	0.54	มาก
อาจารย์ผู้สอน	4.08	0.50	มาก
ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง	4.45	0.61	มาก
นิสิตรหัส 54	4.44	0.62	มาก
โดยภาพรวม	4.28	0.59	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.59$) โดยผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อด้านผลผลิตสูงสุด ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.61$) รองลงมาเป็นนิสิต 54 ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.62$) อาจารย์ประจำหลักสูตร ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.54$) และอาจารย์ผู้สอน ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.50$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมจากผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงว่า นิสิตมีผลการเรียนรู้ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ นิสิตมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ และมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลการประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบชิปปี้ช่วยทำให้ผู้วิจัยเห็นประเด็นสำหรับการวิเคราะห์หลักสูตรตามองค์ประกอบของชิปปี้ ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านบริบท

ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทโดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิตรหัส 54 มีความคิดเห็นว่าเป็นวัตถุประสงค์

ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมแล้วในทุกหมวดวิชา เนื้อหารายวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพและมีความทันสมัย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและบริบทของการศึกษาในขณะนั้น และเนื้อหารายวิชาที่เรียนเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในวิชาชีพซึ่งนับว่าเป็นจุดแข็งของหลักสูตรสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ด้านคุณภาพของบัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2545) และ ไทเลอร์ (Tyler, 1969) ที่กล่าวถึง การออกแบบหลักสูตรที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมนั้น ต้องพิจารณาสิ่งที่มากำหนดหลักสูตรทั้งนี้รวมถึงด้านวิชาการ และด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนและสอดคล้องกับแนวคิดของ Print (1993) ที่กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ดีนั้นควรมีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชาติสอดคล้องกับวัฒนธรรมและต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก กล่าวคือคุณสมบัติของ อาจารย์ประจำหลักสูตร และ

อาจารย์ผู้สอน เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร มีประสบการณ์ในการสอน มีความรู้ความสามารถในการสอน มีประสบการณ์ในการทำวิจัย มีการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนอย่างเหมาะสม แต่ผลการประเมินโดยภาพรวมของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นิสิตรหัส 54 ในด้านจำนวนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และขนาดห้องเรียนกับจำนวนนิสิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากมีจำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติไม่เพียงพอ และห้องมีขนาดเล็ก ไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิต จึงควรให้คณะมีการปรับปรุงห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ โดยเพิ่มจำนวนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้มีจำนวนมากขึ้น และขยายขนาดของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนนิสิตต่อไป

3. ด้านกระบวนการ

ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับความรับผิดชอบหลักของผลการเรียนรู้ (Learning Outcome LO) มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปตาม มคอ.3/มคอ.4 มีจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา หรือประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 หรือมคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน มีการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัยต่อการจัดการเรียนการสอน และอาจารย์ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนได้ปฏิบัติตามกรอบคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา ในความคิดเห็นของนิสิตด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นิสิตมีความเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนเป็น

ผู้มีความรู้ความสามารถตรงกับรายวิชา มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ทั้งในด้านการแนะนำรายละเอียดรายวิชาให้นิสิตทราบ มีเอกสารการสอน ใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย มีการให้กำลังใจเสริมแรงให้นิสิตอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมอย่างเหมาะสม มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและยุติธรรมซึ่งเป็นข้อดีของหลักสูตรที่สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลของหลักสูตรด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4. ด้านผลผลิต

ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขา ครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ ผลการประเมินมีลักษณะ ดังนี้ มีคุณธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความอดทน ใจกว้าง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งอย่างเหมาะสม มีสุขภาพกายและใจที่ดี ดูแลรักษาสุขภาพของตนเองและมีนิสัยรักการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดี มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการปรับปรุง การทำงาน พัฒนาความสามารถ และผลงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพคุณภาพอยู่เสมอ สรุปได้ว่าคุณภาพดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรทุกท่านได้มีการปลูกฝังและสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่างๆ ในรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย และกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้จะทำให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งทักษะและคุณลักษณะด้านต่างๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการในสังคมและสอดคล้องกับปณิธานของคณะศึกษาศาสตร์ที่กล่าว

ว่าคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มุ่งผลิตบัณฑิต/บัณฑิตที่มีความรู้ดี มีคุณธรรม นำสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มขอบเขต และประเด็นการประเมินให้เป็นที่ไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์

(TQF) และระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 (IQA)

2. ควรเพิ่มรายละเอียดขอบเขตและแนวทางการประเมินหลักสูตร (Evaluation Framework) 6 มิติ อันประกอบด้วย วัตถุประสงค์การประเมินหรือสิ่งที่ประเมิน ตัวบ่งชี้ แหล่งข้อมูล วิธีวัดหรือเครื่องมือ วิเคราะห์ทางสถิติ และเกณฑ์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ฉบับสรุป*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- มารุต พัฒนา. (2556). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ : จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). *การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน: ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ : ธเนศวรการพิมพ์.
- วิไลวรรณ วิภาจักษณ์กุล. (2551). *การประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สมชาย ธีธฤณกุล. (2548). *การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. วันที่ค้นข้อมูล 30 ตุลาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.edu.nu.ac.th/misedu/research/view_research_detail.asp? TRes_id= 00-002-A-49
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545)*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559*. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 -2559)*.

ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

Print, M. (1993). *Curriculum Development and Design* (2nd ed.). Sydney, Australia: dbooks.

Stufflebeam, D. L. (1971). The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5(1), 19-25.

Stufflebeam, D. L. (1971). *Education and Decision Making*. Itasca, Illinois: Peacock Publisher.

Tyler, R.W. (1969). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.